

Sari Mettiäinen, erikoissuunnittelija, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu

Miksi opiskelijat keskeyttävät virtuaaliammattikorkeakouluopintoja?

Aikatauluongelmat ja ohjauksen puute aiheuttavat usein virtuaaliopintojen keskeyttämisen. Keskeyttämisiä tapahtuu eniten ennen opintojakson alkua tai heti opintojen alussa. Selkeät opintojaksokuvaukset, napakampi ohjaus ja aikataulutukset tukisivat opiskelijoita opintojen suorittamisessa loppuun asti.

Opiskelu Virtuaaliammattikorkeakoulussa

AMK-opiskelijat voivat suorittaa opintoja myös muiden kuin oman ammattikorkeakoulun opintotarjonnasta, mikäli opintojaksot ovat tarjolla Virtuaaliammattikorkeakoulun portaalissa. Opintojaksoille ilmoittaudutaan portaalissa (www.amk.fi), joskus jopa kuukausia ennen opintojakson alkua. Opiskelija saa omasta ammattikorkeakoulustaan puollon, mikä merkitsee sitä, että kotiammattikorkeakoulu sitoutuu maksamaan opiskelijan opintomaksun opinnot järjestävälle ammattikorkeakoululle.

Opintojaksotarjonta ja opiskelijaliikkuvuus ammattikorkeakoulujen välillä vilkastuivat huomattavasti vuoden 2008 aikana. Samalla oli huomattavissa, että myös kesken jätettyjen opintojen määrä lisääntyi. Keväällä 2009 tehdyn kyselyn avulla oli tarkoitus kartoittaa opiskelijoilta keskeyttämisen taustalla olevia tekijöitä.

Kysely lähetettiin opinnot keskeyttäneille opiskelijoille

Ammattikorkeakoulujen VirtuaaliAMK yhteyshenkilöiden ja eVirkillijoiden avulla välitettiin sähköinen eLomake -kysely niille ammattikorkeakoulujen opiskelijoille, jotka olivat ilmoittautuneet VirtuaaliAMK:in kautta opinnoille vuonna 2008, mutta eivät olleet saaneet opinnoista hyväksytyä arvosanaa, toisin sanoen olivat jääneet vaille arvosanaa tai saaneet arvosanaksi 0. Kysely toteutettiin 1.4.–6.5.2009.

Kaikille ammattikorkeakouluille annettiin mahdollisuus osallistua kyselyn toteuttamiseen. Vastauksia saatiin 21 ammattikorkeakoulusta, 5 ammattikorkeakoulua jäi kyselyn ulkopuolelle. eVirkillijat ilmoittivat välittäneensä kyselyä yhteensä 264 kohderyhmään kuuluvalla opiskelijalla. Vuonna 2008 VirtuaaliAMK:ssa opiskeli 2979 opiskelijaa, joten näiden tietojen perusteella 9 % opiskelijoista jätti opintosuorituksensa kesken. Keskeyttäneiden osuus on todellisuudessa suurempi, koska kaikki ammattikorkeakoulut eivät ilmoittaneet keskeyttäneiden opiskelijoiden määrää.

Opintojen keskeyttämiseen vaikuttaneet tekijät

Kohderyhmään kuuluvista 264 opiskelijasta 87 vastasi kyselyyn, joten vastausprosentiksi tuli 33 %. Tulosten mukaan opiskelijat keskeyttivät opinnot useimmiten heti opintojen alussa. 28 % ei edes aloittanut opintoja (vaikka olivat ilmoittautuneet ja opintomaksu oli suoritettu) ja 33 % keskeytti opinnot heti opintojakson alussa. 15 % vastaajista ilmoitti opiskelleensa lähes koko opintojakson, vain muutama tehtävä tai tentti jäi tekemättä.

Aikatauluongelmat ja muut samanaikaiset opinnot nousivat vastauksista tavallisimmiksi keskeyttämisen syiksi. Epäselvät ohjeet tai ohjauksen puute olivat myös yleisiä syitä keskeyttämiseen. 13 % koki opintojakson vaatimustason liian korkeaksi ja 10 % mainitsi syyksi opetuksen laadun. Kohdassa muu syy mainittiin mm. oma tai lähiomaisen sairaus, vastaavien opintojen suorittaminen jo muulla tavoin, ongelmat oppimisympäristön käytössä tai jaksamiseen liittyvät ongelmat. *”Verkossa tapahtuva opiskelu unohtuu helposti”* mainittiin myös yhdeksi keskeyttämisen syyksi. (Kuvio 1.)

Muutaman opiskelijan vastauksista nousi keskeyttämisen syyksi myös se, että opiskelija halusi opiskella ja oppia kyseisen asian, mutta ei voinut ottaa siitä opintopisteitä. Suoritus jätettiin tästä syystä kesken opintojen loppuvaiheessa. Erään opiskelijan kommentti *”harmittaa, ettei opintoja saa suoritettuaan, vaikka piti olla helppo tapa”* kuvastaa melko yleistäkin virheellistä käsitystä, että verkko-opiskelussa pääsisi helpommalla perinteiseen lähiopetukseen nähden.

Vastaajista 85 % ei ollut tiedustellut opettajalta, miten voisi suorittaa keskeytyneen opintojakson loppuun. Toisaalta 20 % vastaajista ilmoitti suorittavansa ja 20 % ehkä suorittavansa opintojakson loppuun. Muut 60 % eivät aio suorittaa opintojaksoa, koska heillä ei ole enää aikaa, kiinnostusta tai tarvetta kyseisistä opinnoista. Osalle vastaajista kurssi oli liian vaikea suoritettavaksi.

Verkko-opiskelua tukevia keinoja

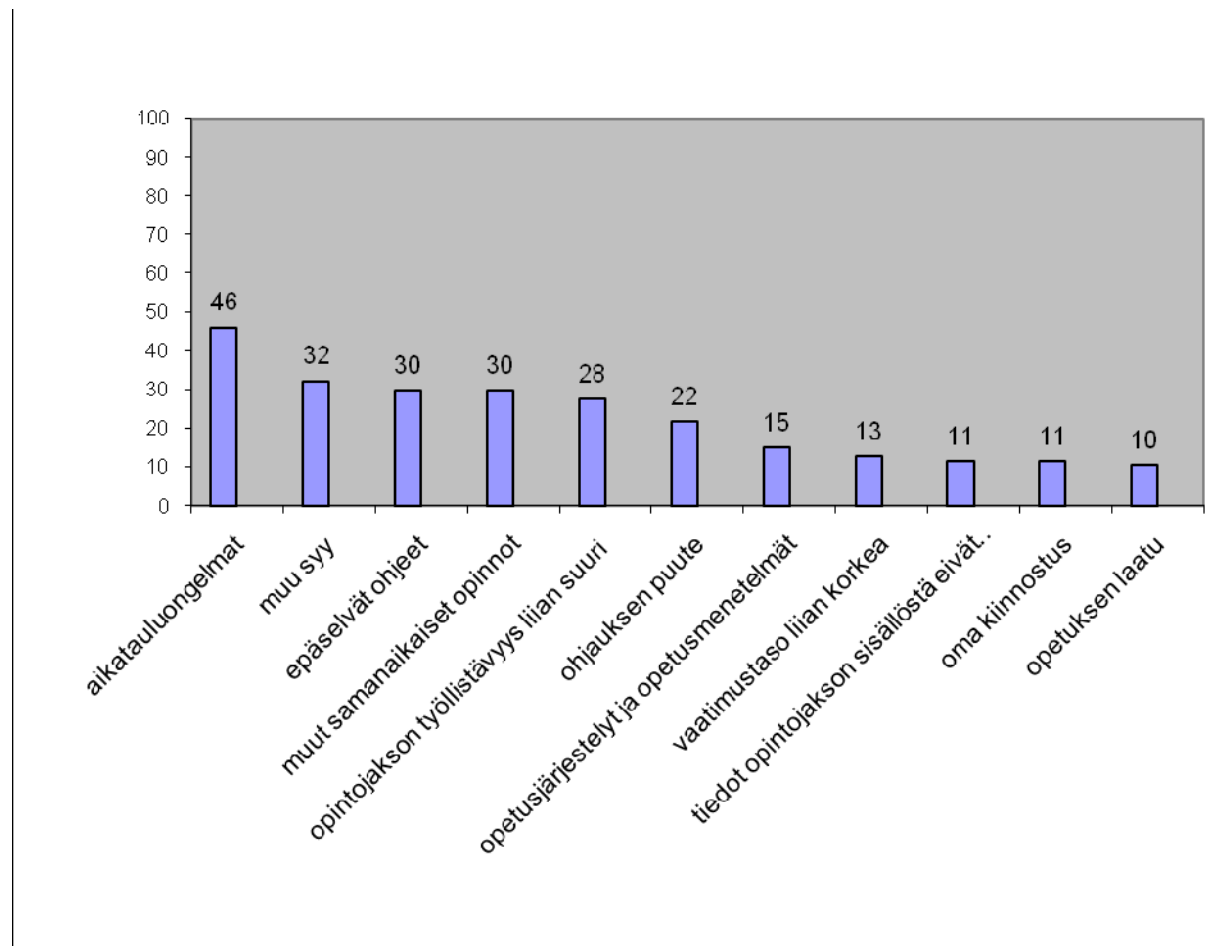
Opiskelijat olisivat kaivanneet enemmän opiskelua tukevia toimia, kuten opettajan ohjausta, selkeämpiä ohjeita ja pakollista esimerkiksi viikoittaista aikataulua. Opettajan muistutukset, esimerkit, opetusmateriaali ja enemmän aikaa tehtävien suorittamiseen mainittiin keinoiksi, joilla opintojen suorittamista olisi voinut paremmin tukea.

Vaikka virtuaaliopinnot olivat jääneet opiskelijoilta välillä kesken, he pitivät verkossa toteutuvaa opiskelua hyvänä ja joustavampana vaihtoehtona lähiopetukselle. Erään opiskelijan kommentti *”mielenkiintoinen aihe ja opiskelu mielekästä, mutta valitettavasti jäi kesken”* osoittaa, että keskeyttäminen ei johdu välttämättä opetusmenetelmästä eikä sisällöstä, vaan muista opiskeluun vaikuttavista samanaikaisista tekijöistä.

Jotta jatkossa välttyttäisiin turhilta ilmoittautumisilta ja opintojaksomaksuilta (1/3 opiskelijoista ei edes aloittanut opintoja), kannattaisi täsmentää opinnoille ilmoittautumisajankohtaa ja tarkistaa ennen opintojen alkua, aikooko opiskelija todella vielä osallistua opintojaksolle. Opintojaksokuvauksia tarkentamalla siten, että niistä ilmenee selkeästi opintojen vaatimustaso, aikataulu ja työllistyvyys, saataisiin ehkä vähennettyä opintojen alussa tapahtuvaa keskeyttämistä. Kyselyn tulosten mukaan

opiskelijat lukevat opintojaksokuvaukset hyvin, sillä 83 % opiskelijoista oli selvittänyt opiskelumenetelmän ja opintojen suoritustavan etukäteen opintojaksokuvaukseen perehtymällä, 16 % vastaajista oli silmäillyt kuvaustiedot ja oli niistä siten osittain tietoinen.

Opiskelijat tulee perehdyttää käytetyn oppimisympäristön käyttöön, jotta tekniset ja yhteydenpito-ongelmat eivät aiheuttaisi keskeyttämiä. Opintojen aikaista keskeyttämistä taas saataisiin vähemmän opettajan aktiivisemmalla otteella, ohjauksella, palautteilla, muistutuksilla ja ”näkymisellä” verkkoympäristössä. Tutoropettajat ja eVirkillijät voisivat myös muistuttaa opiskelijoita, että virtuaaliopintosuoritukset on mahdollista uusia muiden opintojen tapaan ammattikorkeakoulun tutkintosäännön mukaisesti. Tällöin tulee olla yhteydessä opintojakson opettajaan ja sopia hänen kanssaan uudesta suoritusmahdollisuudesta.

Kuvio 1. Opintojakson suorittamatta jättämiseen vaikuttaneet syyt (vastaaja sai valita useita vaihtoehtoja).